

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ



**СТУДІЇ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ НАУКИ, СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
ТА ФІЛОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ СВІТІ**

Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю

24 жовтня 2024 року

Київ – 2024

Редакційна колегія:

Ю.О. Демидова, кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ (голова),
І.В. Мельничук, кандидат філологічних наук, доцент,
декан факультету філології та масових комунікацій МДУ (заст. голови),
В.О. Кудлай, кандидат наук із соціальних комунікацій, завідувач кафедри інформаційної діяльності МДУ,
О.В. Євмененко, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української філології МДУ,
І.О. Петрова, кандидат історичних наук, доцент кафедри інформаційної діяльності МДУ,
О.О. Федотова, доктор історичних наук, старший науковий співробітник, професор
кафедри інформаційної діяльності МДУ.

Затверджено на засіданні кафедри інформаційної діяльності
(протокол № 6 від 12.11.2024)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою факультету філології та масових комунікацій Маріупольського державного університету
(протокол № 3 від 12.11.2024)

Студії з інформаційної науки, соціальних комунікацій та філології в сучасному світі : зб. матер. II Всеукраїнської наук.-практ. конф. з міжнародною участю, м. Київ, 24 жовтня 2024 р. / Маріуп. держ. ун-т ; ред. Ю.О. Демидова, І.В. Мельничук; упоряд. В.О. Кудлай, О.В. Євмененко, І.О. Петрова, О.О. Федотова. – Київ : МДУ, 2024. – 416 с.

Збірник містить матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «СТУДІЇ З ІНФОРМАЦІЙНОЇ НАУКИ, СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА ФІЛОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ СВІТІ», яка відбулася 24 жовтня 2024 року з ініціативи кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету.

В конференції взяли участь представники освітянської, наукової, фахової спільнот України та Європейського Союзу.

У тематичних напрямках учасниками конференції розглянуті актуальні питання інформаційної науки, соціальних комунікацій та філології в сучасному світі, інформаційні технології та інтернет ресурси у діяльності сучасних інформаційних агенцій, бібліотек, служб діловодства та архівів, виклики у підготовці фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, культурології, філології, журналістики та інших, дотичних до соціальних комунікацій спеціальностей, особливості інформаційної та документознавчої діяльності, менеджменту та маркетингу у сфері соціальних комунікацій, культури та мистецтва, прикладних студій та інновацій в журналістиці, рекламі та зв'язках з громадськістю, інноваційних технологій в мовознавстві та літературознавстві, тенденцій розвитку україністики в умовах становлення інформаційного суспільства.

Видання адресоване науковцям, викладачам, здобувачам та усім, хто цікавиться сучасними проблемами розвитку інформаційної науки, філології, журналістики, документознавства, бібліотекознавства та архівознавства.

Відповідальність за зміст, достовірність, оригінальність поданих матеріалів несуть автори опублікованих у збірнику доповідей

© Автори тез, 2024

© МДУ, 2024

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ НАУКИ, СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА ФІЛОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

УДК 004.9:37.091.33+37.091.12(043.2)

Демидова Юлія

/ м. Київ /

ЦИФРОВА ПЕДАГОГІКА: НОВІ ВИМІРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасний розвиток інформаційних технологій докорінно змінює всі сфери нашого життя, включно з освітою. Цифрова педагогіка стає невід'ємною складовою професійної діяльності педагогів, відкриваючи нові можливості та водночас ставлячи перед нами нові виклики. У цьому контексті особливо важливо розглянути практичний досвід кафедри дошкільної освіти Маріупольського державного університету (МДУ) у впровадженні цифрових технологій у навчальний процес [1].

Цифрова педагогіка передбачає використання сучасних цифрових технологій у навчанні, що сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу та розвитку цифрової компетентності як викладачів, так і студентів. Вона включає застосування електронних ресурсів, онлайн-платформ, віртуальних середовищ та інших інструментів, які дозволяють урізноманітнити методи викладання та навчання.

Інтеграція цифрових технологій в освіту сприяє розвитку критичного мислення, креативності та навичок співпраці. Вона дозволяє адаптувати навчальний процес до індивідуальних потреб студентів, забезпечуючи гнучкість та доступність освіти. Крім того, цифрова педагогіка сприяє підготовці студентів до життя в інформаційному суспільстві, де цифрові навички є ключовими.

Одним із прикладів впровадження цифрової педагогіки є онлайн-курс «Професійна діяльність учителя в умовах цифрового освітнього середовища»,

презентований ЮНІСЕФ та Українським інститутом розвитку освіти. Цей курс надає педагогам можливість ознайомитися з новітніми цифровими інструментами та методиками, що сприяє підвищенню їхньої кваліфікації та ефективності роботи [2].

Кафедра дошкільної освіти МДУ активно інтегрує цифрові технології в навчальний процес. Студенти мають доступ до електронних ресурсів, онлайн-лекцій та інтерактивних завдань, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу та розвитку цифрових навичок. Викладачі кафедри постійно вдосконалюють свої цифрові компетентності, беручи участь у відповідних тренінгах та семінарах.

Міністерство освіти і науки України затвердило типову програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності. Ця програма сприяє підготовці викладачів до ефективного використання цифрових інструментів у своїй професійній діяльності, що є важливим кроком до модернізації освітнього процесу [3].

Соціальні мережі, такі як Facebook, можуть бути ефективним інструментом для організації навчального процесу. Вони дозволяють створювати групи для обговорення, обміну матеріалами та проведення онлайн-занять, що сприяє підвищенню залученості студентів та розвитку їхніх комунікативних навичок [4].

Перевернуте навчання є актуальним форматом підготовки майбутніх керівників закладів дошкільної освіти. Цей підхід передбачає самостійне опрацювання теоретичного матеріалу студентами вдома, а на заняттях – виконання практичних завдань та обговорення. Такий метод сприяє розвитку критичного мислення та навичок самостійного навчання [5].

Національна онлайн-платформа з цифрової грамотності «Дія. Цифрова освіта» пропонує освітні серіали для всіх бажаючих. Ця ініціатива сприяє підвищенню цифрової грамотності населення та надає можливість педагогам ознайомитися з новими цифровими інструментами [6].

Дистанційне навчання стало невід'ємною частиною освітнього процесу,

особливо в умовах пандемії. Використання платформ для відеоконференцій, електронних журналів та інших цифрових інструментів дозволяє забезпечити безперервність навчання та підтримувати зв'язок між викладачами та студентами.

Незважаючи на численні переваги, цифрова педагогіка має свої виклики. Серед них – технічні проблеми, недостатній рівень цифрової грамотності деяких педагогів та студентів, а також питання забезпечення академічної доброчесності в онлайн-середовищі.

Гейміфікація, тобто впровадження ігрових елементів у навчальний процес, є одним із найефективніших методів цифрової педагогіки. Студенти кафедри дошкільної освіти МДУ активно залучаються до використання платформ, таких як Kahoot [7] та Quizizz [8], для перевірки знань у інтерактивній формі. Цей підхід сприяє підвищенню мотивації та залученості до навчання.

Змішане навчання поєднує традиційні методи викладання з цифровими технологіями. У кафедрі дошкільної освіти МДУ використовується ця модель для занять з педагогіки, коли частина матеріалу подається через платформи Moodle [9] чи Google Classroom [10], а решта опрацьовується під час очних занять. Це забезпечує гнучкість і можливість самостійного навчання.

Доповнена реальність (AR) відкриває нові можливості для занять дошкільної освіти [11]. Наприклад, студенти кафедри створюють інтерактивні заняття з використанням додатків AR, що дозволяють дітям вивчати об'єкти через тривимірні моделі. Такі практики готують майбутніх педагогів до використання інноваційних підходів у роботі з дітьми.

Цифрова грамотність є базовою компетенцією сучасного педагога. Кафедра дошкільної освіти МДУ організовує для студентів тренінги з цифрової грамотності, що включають роботу з електронними таблицями, текстовими редакторами, хмарними сервісами та інструментами презентацій. Ці знання допомагають підготуватися до викликів цифрового суспільства.

Соціально-емоційне навчання (СЕН) дедалі частіше інтегрується у навчальний процес за допомогою цифрових інструментів. Кафедра активно використовує ресурси, такі як ClassDojo [12], для підтримки емоційного розвитку дітей і побудови ефективної взаємодії між студентами та викладачами.

Хмарні технології, такі як Google Drive, Dropbox та OneDrive, активно використовуються кафедрою для організації спільної роботи студентів над проектами. Це дозволяє зберігати документи, вести обговорення і здійснювати ревізію матеріалів у реальному часі.

Кафедра дошкільної освіти застосовує навчальні симулятори для імітації педагогічних ситуацій. Наприклад, програми, що моделюють управління дошкільними закладами або вирішення конфліктних ситуацій, допомагають студентам набутти практичного досвіду ще до початку роботи.

Використання відеолекцій та вебінарів дозволяє студентам доступно отримувати інформацію від провідних фахівців. Наприклад, кафедра запрошує лекторів із провідних українських і зарубіжних вишів, які діляться досвідом через Zoom чи Microsoft Teams.

У рамках навчання кафедра заохочує студентів використовувати цифрові інструменти для проведення досліджень. Наприклад, програми для обробки даних (SPSS [13], Excel) та візуалізації результатів (Canva [14], Tableau [15]) допомагають студентам якісно готувати наукові роботи.

Цифрова педагогіка має великий потенціал у трансформації дошкільної освіти. Використання інтерактивних ресурсів, розширеної реальності, онлайн-інструментів і гейміфікації дозволяє зробити навчання більш доступним, цікавим і ефективним. Кафедра дошкільної освіти МДУ продовжує працювати над інтеграцією інноваційних методів у навчальний процес, готуючи майбутніх педагогів до роботи в умовах цифрового суспільства.

Література

1. Кафедра дошкільної освіти Маріупольського державного

університету. URL: <https://mu.edu.ua/departments/kafedra-doshkilnoji-osviti> (дата звернення: 12.10.2024).

2. Професійна діяльність учителя в умовах цифрового освітнього середовища: онлайн-курс. URL: <https://www.facebook.com/UNICEFUkraine/videos/835996070783050> (дата звернення: 12.10.2024).

3. Затвердили нову типову програму підвищення кваліфікації – чого вчитимуть вчителів. *Центр професійного розвитку педагогічних працівників м. Запоріжжя*. URL: <https://www.facebook.com/centrprof/posts/344938310779573> (дата звернення: 12.10.2024).

4. Використання соціальних медіа у навчанні. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Social_media_in_education (дата звернення: 12.10.2024).

5. Макаренко С. Перевернуте навчання як актуальний формат підготовки майбутніх керівників закладів дошкільної освіти. *Перевернуте навчання. Дослідження та приклади використання*: колективна монографія. Aerzen : Heilberg IT Solutions UG (haftungsbeschränkt) InterGING Verlag, 2021. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3324/1/perevernute_navchannia.pdf (дата звернення: 12.10.2024).

6. Дія. Цифрова освіта: національна онлайн-платформа з цифрової грамотності. URL: <https://zh-cn.facebook.com/departmentofsocprotection/posts/154927379603203> (дата звернення: 12.10.2024).

7. Програма Kahoot для інтерактивного навчання. URL: <https://kahoot.com> (дата звернення: 12.10.2024).

8. Програма Quizizz для створення інтерактивних тестів. URL: <https://quizizz.com> (дата звернення: 12.10.2024).

9. Навчальний портал Moodle МДУ. URL: <https://moodle.mu.edu.ua/> (дата звернення: 12.10.2024).

10. Платформа Google Classroom. URL: <https://classroom.google.com> (дата звернення: 12.10.2024).

11. Інструменти доповненої реальності в освіті. URL: <https://www.educationar.com> (дата звернення: 12.10.2024).
12. Інструмент ClassDojo для управління взаємодією в класі. URL: <https://www.classdojo.com> (дата звернення: 12.10.2024).
13. Програма SPSS для аналізу даних. URL: <https://www.ibm.com/products/spss-statistics> (дата звернення: 12.10.2024).
14. Canva – інструмент для створення візуалізацій. URL: <https://www.canva.com> (дата звернення: 12.10.2024).
15. Tableau для візуалізації даних. URL: <https://www.tableau.com> (дата звернення: 12.10.2024).

УДК 070:316.774:794.8(091)»2000/2010»(043.2)

Малюк Євген

/ м. Київ /

ГРА В ЖУРНАЛ: ЖУРНАЛІСТИКА ТА АУДІОВІЗУАЛЬНЕ ВИРОБНИЦТВО В ЛЮБИТЕЛЬСЬКИХ ЖУРНАЛАХ ПРО ВІДЕОІГРИ КІНЦЯ 2000-ИХ РОКІВ

Дослідження медіакультури та журналістики, які стосуються любительських медіа в історичному контексті, часто звертаються або до архаїчного матеріалу, або вже до актуального. У першому випадку роблять акцент на дослідження аналогової діяльності – платівок «на кістках», паперового самвидаву, з основним акцентом на політичний або хоча б субкультурний (який теж може бути політичним у широкому сенсі слова) зміст. У другому ж досліджують сучасні електронні медіа, з творчістю блогерів, стримерів, інфлюенсерів у соціальних мережах і т.п. Проте між цими двома контекстами є майже непомітний третій, або, якщо врахувати його особливості, перший з половиною, коли медіа масово переходили в електронний формат,